

NADZWYCZAJNE ZDARZENIA METEOROLOGICZNE I HYDROLOGICZNE NA ZIEMIACH POLSKICH – KONFERENCJA JUBILEUSZOWA Z OKAZJI 70-LECIA POLSKIEGO TOWARZYSTWA GEOFIZYCZNEGO (Łódź, 25-26 IX 2017)

Konferencja odbyła się na Wydziale Nauk Geograficznych Uniwersytetu Łódzkiego; została zorganizowana wspólnie przez pracowników Katedry Meteorologii i Klimatologii UŁ oraz Polskie Towarzystwo Geofizyczne. Patronat honorowy nad konferencją objęli: Jego Magnificencja Rektor Uniwersytetu Łódzkiego prof. dr hab. Antoni Ró ź a l s k i, Prezydent Miasta Łodzi Hanna Z d a n o w s k a, Wiceprezes Polskiej Akademii Nauk prof. dr hab. Paweł R o w i ń s k i oraz Dyrektor Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego dr inż. Przemysław Ł a g o d z k i. W skład Komitetu Naukowego konferencji weszli przedstawiciele większości oddziałów terenowych PTGeof.: doc. dr Alfred D u b i c k i z Oddziału Wrocławskiego, prof. Michał K a s z e w s k i z Oddziału Lubelskiego, dr hab. Jacek L e ś n y z Oddziału Poznańskiego, dr hab. Halina L o r e n c z Oddziału Warszawskiego, prof. Mirosław M i ę t u s z Oddziału Morskiego w Gdyni, prof. R. Przybylak z Oddziału Pomorskiego w Toruniu, prof. Zbigniew U s t r n u l z Oddziału Krakowskiego i prof. Joanna Wibig z Oddziału Łódzkiego.

Konferencję rozpoczęła sesja jubileuszowa, podczas której A. Dubicki przedstawił 70-letnią historię Polskiego Towarzystwa Geofizycznego, którego prezesem był przez połowę tego okresu. Po niej nastąpiła przerwa, podczas której obecny prezes Towarzystwa – Rajmund Przybylak, wraz z przewodniczącą Komitetu Organizacyjnego J. Wibig, zaprosili wszystkich uczestników na tort i lampkę szampana.

(fot. J. Wibig)

Pierwszej sesji merytorycznej, poświęconej rekonstrukcjom klimatu w okresie historycznym, przewodził Kazimierz Kłysik. Przedstawiono w niej 4 referaty. Rozpoczęła H. Lorenc referatem *Jak powstała kronika pt. „Wyjątki ze źródeł historycznych o nadzwyczajnych zjawiskach hydrologiczno-meteorologicznych na ziemiach polskich w wiekach od X do XVI” zestawiona przez Ryszarda Girgusia i Witolda Strupczewskiego*. Następnie R. Przybylak przedstawił *Zmiany klimatu Polski i Europy w ostatnim tysiącleciu*. Po nim J. Filipiak przedstawił dwa referaty *Najdłuższa w świecie kronika pogodowa (1721 do 1786) Gottfrieda Reygera dla Gdańska jako źródło lepszego zrozumienia zmienności klimatu oraz Rekonstrukcja serii opadów atmosferycznych w Gdańsku w okresie pomiarów instrumentalnych*.

Drugiej części tej sesji przewodniczył R. Przybylak. Przedstawiono w niej 4 referaty: *Wybuch wulkanu Kuwae a warunki pogodowe w Europie Środkowej około połowy XV w.* (Piotr Oliński), *Ekstremalny rok 1540 i jego konsekwencje z perspektywy źródeł historycznych z obszarów polskich i nadbałtyckich* (Wiesław Nowosad), *Przyrosty roczne drzew jako źródło informacji o ekstremalnych zjawiskach meteorologicznych* (Longina Chojnacka-Ożga) i *Współczesne anomalie termiczne na historycznych ziemiach polskich* (Robert Twardosz).

Drugą sesję merytoryczną poświęcono zmianom i zmienności ekstremalnych zdarzeń klimatycznych i hydrologicznych oraz ich przyczynom. Pierwszej części tej sesji przewodniczyła Ewa Bednorz. Zaprezentowano w niej 6 referatów dotyczących ekstremalnych zdarzeń termicznych: *Anomalie termiczno-opadowe w Leśnym Zakładzie Doświadczalnym SGGW w Rogowie w latach 1923–2015* (Wojciech Ożga), *Wieloletnia zmienność letnich ekstremów termicznych w Polsce* (Agnieszka Wypych), *Przestrzenne zróżnicowanie temperatury powietrza w Poznaniu podczas wybranych fal upałów* (Arkadiusz Tomczyk), *Warunki biometeorologiczne podczas wyjątkowo silnej fali upałów w Polsce w sierpniu 2015 roku* (Agnieszka Krzyżewska), *Umieralność podczas warunków skrajnego obciążenia cieplnego w wybranych miastach w Polsce w okresie 1975-2014* (Magdalena Kuchcik) i *Ekstremalne wartości zmienności z dnia na dzień temperatury powietrza we Wrocławiu w latach 1850–2016* (Tadeusz Bryś).

Druga część tej sesji, prowadzona przez Ewę Łupikaszę, rozpoczęła drugi dzień konferencji. Sesja obejmowała zagadnienia metodyczne, zmiany okresu wegetacyjnego oraz stosunków opadowych i wilgotnościowych. Przedstawiono w niej 6 referatów: *Istota zjawisk ekstremalnych – metody analizy, występowanie* (Mirosław Miętus), *Analiza okresu wegetacyjnego oraz dni charakterystycznych na początku XXI wieku w Polsce Północno-Wschodniej* (Monika Panfil), *Krótkoterminowe zmiany ciśnienia atmosferycznego w Polsce (1951–2015)* (Zuzanna Bąkowska-Bielec), *Warstwy opadu podczas wybranych incydentów opadowych na obszarze aglomeracji łódzkiej* (Wojciech Radziun), *Znaczenie kolumnowej zawartości pary wodnej w kształtowaniu rozkładu przestrzennego rozlewnych opadów atmosferycznych w Polsce* (Marek Błaś) i *Typy cyrkulacji atmosferycznej sprzyjające dużej zawartości pary wodnej w słupie powietrza (PW) w południowo-zachodniej Polsce* (Hanna Ojrzynska).

Ostatnią część tej sesji prowadził M. Miętus. Zaprezentowano w niej 6 referatów: *Znaczenie barier górskich w występowaniu opadów w Karpatach* (Leszek Starkel), *Zjawisko niżówki jako wyznacznik okresu suszy hydrologicznej w zlewni dolnej Odry i rzek Przymorza Zachodniego* (Radosław Stodolak), *Opady atmosferyczne w Łodzi na tle poziomych gradientów termicznych* (Piotr Piotrowski), *Jeżeli nie NAO, to co? – Wpływ regionalnych typów cyrkulacji na temperaturę powietrza w Polsce w sezonie letnim* (Ewa Bednorz), *Ekstremalne inwersje temperatury minimalnej w przygrunтовой warstwie powietrza w profilach 5-200 cm i 2-100 m w Sosnowcu* (Ewa Łupikasz) oraz *Strumienie ciepła jawnego z powierzchni Atlantyku Północnego a zmienność temperatury powietrza w Polsce (1951-2015)* (Andrzej Marsz).

Trzecią sesję poświęcono bilansowi gazów cieplarnianych i projekcjom zmian klimatu. Przewodniczył jej B. Kaszewski. Wygłoszono 5 referatów: *Emisja gazów cieplarnianych z mokradel Biebrzańskiego Parku Narodowego w sytuacji ekstremalnie niskich poziomów wody gruntowej – wyniki pomiarów w Kopytkowie w latach 2013-2016* (Krzysztof Fortuniak), *Analiza występowania ekstremalnych wartości strumienia CO₂ wymianianego między podłożem a atmosferą na torfowisku w Rzecinie* (Jacek Leśny), *Wybór metody odnowienia powierzchni leśnych po wiatrolomach a ich długofalowy wpływ na bilans węgla* (Klaudia Ziembińska), *Charakterystyka warunków atmosferycznych w dniach z wysoką ewapotranspiracją w obszarach zurbanizowanych oraz terenach rolniczych i bagiennych* (Mariusz Siedlecki) oraz *Porównanie zmian temperatury do roku 2055 z wykorzystaniem bazy CORDEX dla 5 miast w Polsce* (Maciej Jefimow).

Podczas sesji posterowej przedstawiono 22 postery. W konferencji uczestniczyło 66 osób.

Zamykając obrady, prezes PTGeof. przypomniał, że w przyszłym roku organizacji konferencji pod auspicjami Towarzystwa podjął się Oddział Warszawski, a w 2019 r. Oddział Krakowski.

Joanna Wibig